

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертаційну роботу В'юн Ганни Ігорівни
«Оптимізація методів ортопедичного лікування захворювань тканин
пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій»
подану на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук
за спеціальністю 14.01.22 – стоматологія
до спеціалізованої Вченої ради Д 26.613.09
при Національній медичній академії післядипломної освіти
імені П. Л. Шупика МОЗ України**

Актуальність теми. Застосування ортопедичних методів, у якості складової комплексного лікування захворювань пародонта, значно покращує результати лікування та сприяє досягненню стабілізації та довготривалої ремісії, оскільки вони направлені на усунення обтяжуючих факторів розвитку пародонтиту, зменшення прогресування захворювання або вже існуючих ускладнень, нормалізацію функції тканин пародонта. Тому актуальним питанням для вивчення в сучасній ортопедичній стоматології – є удосконалення як механічних, так і гігієнічних якостей ортопедичних конструкцій для підтримання довгострокової ремісії. У наш час, стоматолог і пацієнт, вправі очікувати збереження зубів, навіть за умови значної втрати альвеолярної кісткової тканини, а отже виникає необхідність стабілізувати такі зуби за допомогою шинуючих конструкцій для усунення патологічної рухомості, відновлення функції та підвищення комфорту пацієнта. Враховуючи вище викладене, в дисертаційній роботі доцільно обрано подальше вивчення ефективності застосування різних видів шин, а також удосконалення незнімних шинуючих конструкцій при захворюваннях тканин пародонта.

У зв'язку з цим, дисертаційна робота В'юн Г.І., яка присвячена оптимізації методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій власної

розробки, є своєчасною та актуальною науковою задачею за теоретичними та практичними аспектами.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження проведене в рамках науково-дослідної роботи кафедри ортопедичної стоматології Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика за темами «Розробка методів діагностики, ортопедичного лікування та реабілітації хворих із патологією зубощелепної системи» (державний реєстраційний номер № 0112U002363) та «Сучасні методи реабілітації стоматологічних хворих із застосуванням ортопедичних конструкцій» (державний реєстраційний номер № 0117U002587). Здобувач є безпосереднім виконавцем фрагменту НДР.

Наукова новизна одержаних результатів.

Доповнено наукові дані щодо особливостей перебігу пародонтиту I-III ступеня тяжкості без застосування шинуючих конструкцій, при різних видах шинування та встановлено найбільш характерні клінічні ускладнення.

Шляхом геометричного моделювання та чисельного аналізу напружено-деформованого стану зубоальвеолярного комплексу при різному ступені втрати альвеолярної кістки, внаслідок захворювань тканин пародонта різного ступеня тяжкості, здійснено оцінку та розрахунки компенсаторних можливостей тканин пародонта опорних зубів до функціональних навантажень, визначено характер перерозподілу оклюзійного навантаження при застосуванні назубних шин, виготовлених з конструкційних матеріалів з різними фізико-механічними властивостями та обґрунтовано вибір раціональної шинуючої конструкції.

Вперше розроблена універсальна розбірна пародонтологічна шина для іммобілізації рухомих зубів (Патент на винахід 115929 Україна, А61С 8/02, 7/12. Універсальна розбірна пародонтологічна шина / Біда В. І., Гурин П. О.,

В'юн Г. І. – № а 201604037; заявл. 13.04.16; опубл. 10.01.18, Бюл. № 1).
Визначено клініко-рентгенологічну ефективність застосування універсальної розбірної пародонтологічної шини, як складової комплексного лікування пародонтиту II-III ступеня тяжкості.

За допомогою створеної комп'ютерної програми визначено прогностичні ознаки та фактори ризику ускладнень пародонтиту, розроблено алгоритм прогнозування характеру перебігу патологічного процесу при застосуванні шинуючих конструкцій.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів.

Проведена науково-дослідна робота має теоретичне значення в стоматології. Доповнено наукові дані щодо особливостей перебігу захворювань тканин пародонта, з необхідністю застосування шинуючих конструкцій та виявлено поширеність та характер ускладнень при використанні шинуючих конструкцій різних видів. У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення та вирішення наукового завдання щодо підвищення ефективності лікування захворювань тканин пародонта ортопедичними методами, зокрема, із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій, на підставі вивчення результатів геометричного та скінченно-елементного моделювання і чисельного аналізу напружено-деформованих станів в зубощелепній системі та результатів алгоритму прогнозування пародонтологічного лікування.

Матеріали дисертації впроваджені в навчальний процес кафедри ортопедичної стоматології Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика та кафедри стоматології ДЗ «Луганський державний медичний університет».

Аналіз створених геометричних та скінченно-елементних моделей зубощелепної ділянки дозволив визначити оптимальний механізм перерозподілу жувального тиску між зубами за умови значної втрати альвеолярної кістки.

Розроблена і впроваджена в практику науково обґрунтована схема лікування генералізованого пародонтиту I-III ступеня тяжкості з застосуванням універсальної розбірної пародонтологічної шпни дозволяє підвищити ефективність лікування завдяки іммобілізації рухомих зубів, покращенню гігієнічного статусу та зменшенню відсотка ускладнень; Розроблений алгоритм прогнозування результатів лікування пародонтиту, а також створена на його основі комп'ютерна програма дозволяють прогнозувати віддалені результати лікування до його початку, що сприяє оптимізації лікування захворювань тканин пародонта.

Отримані результати впроваджені у практичну діяльність комунального підприємства «Київська міська стоматологічна поліклініка», ТОВ «Клініка креативної стоматології», ТОВ «Смайл плюс», ПП «Улыбка».

Ступінь обґрунтованості та достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій сформульованих у дисертації.

Наукові положення і висновки дисертації є вірогідними, оскільки базуються на достатній кількості клінічного матеріалу та на результатах сучасних методів обстеження. Проаналізовані клінічні дані, результати математичних і статистичних досліджень 163 пацієнтів. Ефективність лікування вивчали у хворих 6 підгруп, рандомізованих за віком, статтю та ступенем тяжкості пародонтиту. Вірогідність результатів підтверджена статистичною обробкою одержаних даних з використанням пакетів ліцензійних програм Microsoft Office 2007, Microsoft Excel XP та статистичного пакету «STATISTICA 6.1» фірми STATSOFT. Використані методики є адекватними до поставлених задач, демонструють сучасний методичний рівень досліджень. До обговорення залучена достатня кількість літератури. Матеріали, наведені в дисертації, відповідають первинним документам.

Оцінка змісту роботи, її значення в цілому та зауваження.

Дисертаційна робота В'юн Г. І. «Оптимізація методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій» оформлена згідно з вимогами МОН України. Дисертація викладена українською мовою на 235 сторінках комп'ютерного тексту, основний текст викладений на 182 сторінках. Робота складається з анотації, змісту, вступу, огляду літератури, розділу «Матеріали та методи дослідження», 4 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів, висновків та практичних рекомендацій. Робота ілюстрована 36 таблицями та 59 рисунками. Список використаних першоджерел містить 278 посилань, з яких 130 кирилицею, 148 – латиницею.

У вступі в повній мірі висвітлені питання актуальності дисертаційної роботи, зв'язок з науковими програмами, планами, темами, обрана мета та завдання, визначені об'єкт, предмет, а також методи дослідження, позначені наукова новизна та практичне значення отриманих результатів, особистий внесок здобувача, апробація результатів дисертації, зазначені публікації, структура та обсяг дисертації. До зауважень по розділу слід віднести: на нашу думку доцільно було б розділити п'яту задачу на дві (ефективність застосованих методів лікування захворювань тканин пародонту та ефективність застосування універсальної розбірної пародонтологічної шини). Також у пункті «Предмет дослідження» бажано було б додати ще й клініко-економічну ефективність запропонованих впроваджень. У пункті «Практичне значення одержаних результатів» бажано наводити дані про отриману медичну ефективність запропонованих автором розробок, так звану доказову медицину. Інших зауважень немає.

У першому розділі наведено стислий огляд літературних джерел по тематиці дослідження. Теоретично обґрунтовано підходи до вирішення питання оптимізації та удосконалення ортопедичних методів лікування, актуальність і розвиток чисельних розрахунків напружених станів, які

виникають в зубощелепній системі, за допомогою методу скінчених елементів. А також останні наукові дані з приводу прогнозування результатів лікування пацієнтів з наявністю захворювань тканин пародонта. Аналіз наукових джерел вказує на те, що незважаючи на розвиток нових і застосування надійних підходів до лікування захворювань тканин пародонта, у сучасній стоматології є постійна необхідність вдосконалення та оптимізація існуючих методик, а також розробка нових, більш ефективних і індивідуалізованих. До зауважень по розділу слід віднести: так як автором при написанні дисертаційної роботи була використана дуже велика кількість джерел літератури, то нашу думку було б доцільним їх скоротити вдвічі. За рекомендацією ДАК, в кінці кожного підрозділу, слід надати дуже стислі висновки або резюме, стосовно напрямків подальшого наукового дослідження, тоді як автором надані обширні підсумки. А сам розділ бажано було б закінчити більш поглибленим висновком або заключенням огляду літератури взагалі.

У другому розділі розписаний дизайн дослідження, наведено загальну характеристику обстежених, наводяться клінічні та спеціальні методи дослідження для обстеження, описані методики моделювання і розрахунків напружено-деформованих станів, визначені методи та алгоритми прогнозування результатів пародонтологічного лікування, а також висвітлений статистичний аналіз отриманих результатів. До зауважень по розділу слід віднести: на нашу думку, дуже стисло описані клінічні методи обстеження пацієнтів. Також бажано було б побачити особистий внесок здобувача, щодо його участі у кожному дослідженні, але це не знижує значення наведеного матеріалу.

У третьому розділі наведені дані про розповсюдженість, клінічні особливості перебігу та ускладнення після ортопедичного лікування захворювань тканин пародонту. Представлені характеристики клінічних груп обстеження та результати клінічного обстеження в групах. До розділу є такі

зауваження: для більшої наглядності всі результати досліджень доцільно було б представити у вигляді діаграм, а самі таблиці розмістити в додатках. Текст в середині таблиць, теж повинен бути Times New Roman 14.

У четвертому розділі наведені результати геометричного та скінченно-елементного моделювання та чисельного аналізу в зубощелепній системі при різних початкових умовах та при застосуванні різних шинуючи конструкцій. Розділ написаний вдало, зрозуміло, добре ілюстрований. В кінці приведено стислі висновки за результатами досліджень. Зауважень до розділу немає.

У п'ятому розділі представлені результати застосування алгоритму ті програми прогнозування пародонтологічного лікування. Проаналізовані регресійний і дисперсійний аналіз по визначенню алгоритму прогнозування. Наведено клінічний приклад застосування програми по прогнозуванню результатів пародонтологічного лікування. До зауважень по розділу слід віднести: надання наглядності з використанням діаграм. У тексті зустрічаються окремі стилістичні неточності. Щодо висновків, то як їх доцільніше було б написати як один висновок.

У шостому розділі наведені схеми лікування обстежених, висвітлені основні результати ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій власної розробки у різні терміни лікування. До зауважень по розділу слід віднести: відкоректувати шрифт у таблицях. На прикінці даного розділу наведені, на нашу думку, досить об'ємні висновки, бажано їх зменшити за обсягом і віднести до підпунктів.

У розділі аналіз та узагальнення отриманих результатів наведені практичні схеми по вирішенню актуального питання в стоматології – оптимізації методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій. Результати дослідження підтверджують, що застосування універсальної розбірної пародонтологічної

шини дозволяє покращити (в середньому в 2 рази) гігієнічний стан в порожнині рота порівняно з застосуванням адгезивних волоконних шин.

Висновки і практичні рекомендації повністю відображають усі отримані результати і цілком відповідають меті та запланованим завданням, об'єктивно аргументовані і мають важливе науково-практичне значення. Стосовно зауваження: не представлені акти провадження вищезазначеного методу лікування захворювань тканин пародонту. Самі додатки представлені переліком патентів на винахід та корисну модель.

Зміст автореферату ідентичний щодо основних положень дисертації.

Дисертаційна робота написана українською мовою, в достатній мірі ілюстрована таблицями, діаграмами та рисунками. Принципових зауважень щодо викладення фактичного матеріалу немає. Висловлені зауваження не принципові і не знижують загального позитивного враження від дисертаційної роботи, її наукову цінність та практичну значимість.

В плані наукової дискусії до автора виникли наступні запитання:

1. При використанні запропонованої розробленої шини рухливі зуби залишались вітальними?
2. На яку глибину треба препарувати коронки опорних зубів, для фіксації втулок?
3. Чи спостерігали Ви ускладнення і якщо так, то які?

Заклучення.

Дисертаційна робота Б'юн Ганни Ігорівни на тему «Оптимізація методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій» виконана автором під керівництвом доктора медичних наук, професора Біди Віталія Івановича, є присвячена актуальному питанню сучасної стоматології - оптимізації методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій власної розробки. Дисертаційна робота за

своєю актуальністю, науковим та практичним значенням отриманих результатів, їх достовірністю і новизною, обґрунтованістю та об'єктивністю висновків і практичних рекомендацій повністю відповідає вимогам п.11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №567 від 24.07.2013 (із змінами від 19.08.2015 №656) відносно дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, а її автор В'юн Анна Ігорівна заслуговує присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.22 - стоматологія.

Офіційний опонент
завідувач кафедри ортопедичної стоматології
Харківського національного медичного
університету МОЗ України,
доктор медичних наук, професор

ХАРКІВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ВІДДІЛ
НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
МОЗ УКРАЇНИ
Кафедра ортопедичної стоматології
Завідувач: *І.В. Янішен*
№01896886
*
І.В. Янішен